

*Зейда Анастасія,
Національний університет «Острозька академія»*

АНАЛІЗ СТИЛІСТИЧНИХ ЗАСОБІВ У РОМАНІ С. МАЄР «СУТІНКИ»

У статті розглянуто особливості стилістичних засобів у романі С. Маєр «Сутінки», зокрема подається аналіз прикладів епітетів, метафор і порівнянь. Визначено роль мовних фігур у формуванні неповторного стилю авторки.

Ключові слова: виражальні засоби, пунктуація.

В статье рассмотрены особенности стилистических средств в романе С. Майер «Сумерки», в частности осуществляются анализ примеров эпитетов, метафор и сравнений. Определена роль языковых фигур в формировании неповторимого стиля автора.

Ключевые слова: выразительные средства, пунктуация.

The article is devoted to the peculiarities of stylistic devices in the novel «Twilight» by Stephanie Meyer. Besides, the article contains the examples of epithets, metaphors and similes and their analysis. It also defines the role of the language devices in forming of the unique style of the author.

Key words: expressive means of language, punctuation.

Дослідження семантики мови посідає значне місце на сучасному етапі розвитку мовознавчих дисциплін. Таким чином можна стверджувати, що об'єкт лінгвістичних досліджень – текст – є надзвичайно цінним. Багатогранним у використанні стилістичних прийомів для творення художніх образів є художній стиль, який привертає увагу науковців своєю багатогранністю та варіативністю у використанні художніх засобів та стилістичних прийомів.

У конкретному розумінні про художній стиль можна говорити як про закономірну послідовну множинність індивідуальних мовотворчих стилів письменника [6, с.247]. Те, що ми називаємо авторською

мовою— це мова художнього зображення, передачі інформації, відтворення ситуацій [2, с.82]. Разом з цим, мова художнього твору є складною системою, що ніби розшаровується на декілька мов, де мовлення кожного персонажа відштовхується від авторської мови, але виокремлюється деякою індивідуальною неповторністю [1, с.147].

Саме від творчої особистості письменника, його ідейно-естетичної концепції та світобачення залежить вибір і організація стилістичних засобів та їх подальша трансформація в тексті.

Актуальність цього дослідження визначається тенденціями розвитку сучасної лінгвістики, зокрема її спрямованістю до вивчення стилістичних особливостей нового жанру літератури – любовного роману з елементами фентезі – на прикладі бестселера С. Маєр «Сутінки».

Метою даної статті є стилістичний аналіз мови твору С.Маєр «Сутінки».

Відповідно до поставленої мети, передбачається вирішення таких завдань:

– визначити своєрідні характеристики мови стилю художньої літератури.

Проблемами такого типу займається багато вчених-мовознавців: Кочерган М.П., Русанівський В.М., Мацько Л.І., Кошева І.Г., Апресян Ю.Д., Семчинський С.В.

Суттєвими параметрами будь-якого тексту є його приналежність до певного стилю та жанрова оформленість. Велику роль у формуванні стилетворчих характеристик мови художньої літератури відіграє морфологічно – стилістичні засоби, до яких належать виражальні засоби та стилістичні прийоми частин мови, які мають високу стилетворчу здатність. Важливим поняттям для стилістики тексту є транспозиція, суть якої полягає у розбіжності між традиційним вживанням нейтрального слова, та його ситуаційним, або стилістичним вживанням [3, с.30].

Отже, стилістичний аналіз художнього твору є явищем багатограним, різностороннім. Лише після детального дослідження стилістичного рівня науковець зможе належно опрацювати і проаналізувати текст.

Характерними стильовими ознаками твору є образність, постичність, естетика мовлення, експресивність. Автор використовує широкий спектр виражальних засобів для забезпечення бажаного художнього ефекту: увиразнення викладу тексту та посилення його переконливості.

У романі простежуємо часте вживання таких художніх прийомів:

- метафори: *the immediate awareness light her eyes* [10, p.8] ; *I was consumed by the mystery* [10, p.33]; *Islands rose out of the steel harbor* [10, p.56]. В окремих випадках ці слова слугують засобами для підвищення емоційності та образності мовлення.

- порівняння: *like a cage* [10, p.7] ; *like clouds* [10, p.9]; *like a serious weightlifter* [10, p.10]. Ці словосполучення використовуються для інтенсифікації певних рис об'єкта.

Таким чином, простежуємо різноманіття художніх тропів у романі «Сутінки». Письменниця використовує різні стилістичні засоби для якомога детальнішого зображення життєвих ситуацій та точного передання емоційних переживань персонажів. Виконавши їх класифікувавши, робимо висновок, що серед використання художніх засобів переважають порівняння, які є засобами художнього увиразнення мови, шляхом зіставлення предметів за однорідною ознакою.

Для художнього стилю велику цінність становлять знаки пунктуації, які можуть створювати стилістичні ефекти. У письмових літературних текстах є багато прикладів того, як їх порушення зумовлюється переважно стилістичними та індивідуально-авторськими потребами і вимогами.

Стилістичні функції розділових знаків у безсполучниковому складному реченні:

- 1) підкреслити значущість смислових відношень між частинами;
- 2) наголосити ту чи іншу інформацію;
- 3) актуалізувати певний компонент.

Узагальнюючи різноманітні випадки вживання розділових знаків у безсполучниковому складному реченні в різних авторів, можна визначити певні закономірності їх використання.

Крапки в середині речення вказують на схвильованість мови або на паузу перед важливим чи несподіваним повідомленням [9, с.188]. Також, крапки вживаються, щоб показати уривчастість, перерваність або недокінченість фрази від роздумів, хвилювань, чи зворушення [7, с.149]. Завдяки емоційності та багатозначності, що пов'язані із вживанням крапок, цей розділовий знак зустрічається переважно в художній літературі [4, с.17].

Певне стилістичне навантаження несе і двокрапка. У деяких випадках вона надає реченню драматичного ефекту. Автори художніх текстів також велику увагу приділяють вживанні великих літер для ак-

центування уваги. Цей ефект також може досягатися через виділення слова, словосполучення, речення чи уривку тексту курсивом [3, с.31].

У художньому творі все подається через призму та світовідчуття автора і спрямовується на особистість читача. Для досягнення мети Стефені Маєр використовує все багатство стилістичних засобів мови, зокрема застосування багатозначних образних елементів:

- метафор: *Islands rose out of the steel harbor* [10, p.56];
- епітетів: *an awkward, one-armed hug* [10, p.5];
- порівнянь: *like strawberries* [10, p.13].

Таким чином за допомогою всіх вище перерахованих засобів художнього слова та через систему образів любовний роман з елементами фентезі—»Сутінки» – впливає на емоції, розум, почуття та волю читачів. Він допомагає будувати ідейно-моральні переконання та уявлення, формувати естетичні смаки. Саме завдяки майстерному, використанню різного роду стилістичних прийомів Стефені Маєр змушує читача проїнятися справжнім духом «Сутінок».

Література:

1. Бахтин М. Вопросы литературы и эстетики/ М. Бахтин. – Москва, 1975. – С.145.
2. Дудик П.С. Стилістика української мови: навчальний посібник. / П.С. Дудик. – Київ : «Академія», 2005. – С.80-85.
3. Єфімов Л.П. Стилістика англійської мови та дискурсивний аналіз. / Л.П. Єфімов. – Вінниця : 2004. – 240с.
4. Кошечая И.Г. Стилістика сучасного англійського мови : учебное пособие для студентов учреждений высшего профессионального образования / И. Г. Кошечая. – Москва : Академия, 2011. – 349 с.
5. Мацько Л.І. Стилістика ділової мови та редагування документів : навчальний посібник для дистанційного навчання / Л.І. Мацько, Л.В. Кравець, О.В. Солдаткіна. – Київ : Університет «Україна», 2004.
6. Мацько Л.І. Стилістика української мови: підручн. / Л.І. Мацько, О.М. Сидоренко, О.М. Мацько.– Київ : Вища школа, 2005. – С.247.
7. Український правопис / Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України, Ін-т укр. мови НАН України. – Київ : Наукова Думка, 2007. – 288 с.
8. Худолій А.О. Функціональні зміни у мові американської публіцистики кінця ХХ – початку ХХІ століття : монографія. / А.О. Худолій. – Острогор: Видавництво НаУОА, 2006. – 384с.
9. Ющук І.П. Практикум з правопису української мови. / І.П. Ющук. – Київ : Освіта, 1997.
10. S. Meyer. Twilight. / S. Meyer. – USA, New York City: Little Brown, 2005. – 235 p.